

EUROPEAN COMMITTEE ON DEMOCRACY AND GOVERNANCE (CDDG), Council of Europe w Strasburgu, wideokonferencja 25-27.11.2020 r.

W dniach 25-27 listopada 2020 r. odbyło się w formie wideokonferencji 12 posiedzenie Europejskiego Komitetu Demokracji i Dobrego Rządzenia (CDDG). Podczas spotkania CDDG zatwierdził raport ilustrujący, w jaki sposób państwa członkowskie Rady Europy zapewniają demokratyczne sprawowanie rządów, odpowiadając jednocześnie na bezprecedensową sytuację zagrożenia zdrowia wywołaną przez Covid-19. Sprawozdanie opiera się na wkładzie członków CDDG i jest dostępne na specjalnej stronie internetowej Covid-19 [Covid-19 webpage](#). Omówiono również projekt studium na temat wpływu transformacji cyfrowej, w tym sztucznej inteligencji, na demokrację i sprawowanie rządów.

W kontekście działań mających na celu promowanie demokratycznych rządów poprzez dzielenie się doświadczeniami, Komitet przeprowadził wymianę poglądów z Markusem Richterem, sekretarzem stanu i komisarzem federalnym ds. technologii informacyjnych, Federalnym Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, Budownictwa i Wspólnoty, Niemcy; Jari Partanenem, sekretarzem stanu, Ministerstwo Finansów, Finlandia; oraz Jánem Lazarem, sekretarzem stanu, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Republika Słowacka.

CDDG podsumował również działalność Centrum Wiedzy Specjalistycznej w zakresie Dobrego Zarządzania, zwłaszcza w odniesieniu do opracowania zestawów narzędzi w zakresie "odporności i gotowości na sytuacje kryzysowe" oraz "telepracy w sektorze publicznym". Omówiono również pierwsze roczne sprawozdanie Działu Wyborów i Społeczeństwa Obywatelskiego.

Podczas posiedzenia plenarnego przeprowadzono także wymianę poglądów między innymi z Andreasem Kieferem, sekretarzem generalnym Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych, oraz ambasadorem Rasmusem Lumi, stałym przedstawicielem Estonii przy Radzie Europy, koordynatorem tematycznym ds. polityki informacyjnej (TC-INF) w zastępstwach ministrów.

Szczegółowy przebieg spotkania został opisany poniżej.

Spotkanie rozpoczął przewodniczący Markku Mollari, który powitał zgromadzonych i krótko zapowiedział zmiany w agendzie. Zwrócił uwagę na specyfikę sytuacji pandemicznej i podkreślił, że docenia zaangażowanie w organizację i przebieg zdalnych spotkań. Obrady rozpoczęto od omówienia aktywności CDDG w okresie między spotkaniami plenarnymi. Przygotowano bieżące spotkanie, przeanalizowano rapid response services, omówiono zestaw narzędzi dla pracy zdalnej, zaaranżowano plany dalszej działalności, zaprojektowano proces wyborów członków biura i przewodniczących.

Następnie p. Claudia Luciani powitała uczestników i pogratulowała CDDG świetnej organizacji pracy i jej intelektualnych produktów. Omówiła zagadnienia zasadnicze dla pracy CDDG w zakresie demokracji i technologii oraz rządzenia publicznego, wysoko oceniając efekty prac Komitetu. Studia z zakresu demokracji i technologii pozwoliły na sformułowanie ważnych definicji i ich wyjaśnienie, zwłaszcza w zakresie objaśniania i przewidywania wpływu technologii na procesy demokratyczne oraz znaczenia AI dla administracji publicznej i demokracji. Z kolei, w zakresie dobrego rządzenia doceniła prace CDDG dotyczące opisu procedur elekcji w czasie pandemii, w tym wykorzystywania elektronicznych systemów głosowania. Bardzo ważnym zagadnieniem jest też rządzenie w czasie kryzysu pandemicznego. Jest to wyzwanie, z którym radzą sobie rządy, a CDDG dostarcza narzędzi i przypadków pomocnych w tym okresie. Omówiła działalność Komitetu Ministrów, który koncentrował się przede wszystkim na temacie rządzenia publicznego w czasie pandemii, z zachowaniem zasad demokratycznych, poszanowaniem praw człowieka. W dalszej części obrad sekretariat omówił szczegółowo agendę pierwszego dnia posiedzenia plenarnego oraz ogólnie agendę kolejnych dni.

Przewodniczący grupy ds. demokracji i technologii sprawozdał zakres prac grupy. Grupa spotkała się 3 razy w 2020 raz stacjonarnie i 2 razy zdalnie. Prowadziła analizy dotyczące wpływu transformacji technologicznej na demokrację. Badano jakie narzędzia technologiczne mogą być implementowane w administracji i jaki jest ich wpływ na funkcjonowanie rządów oraz administracji publicznej na różnych poziomach. W tym celu zapraszano ekspertów ze świata nauki, którzy prezentowali wyniki swoich prac badawczych dot. Smart city, tranzycji cyfrowej w administracji, czy mikrotargetingu. Eksperti służyli również pomocą merytoryczną w opracowaniu informacji gromadzonych w drodze quick response service. Celem prac grupy jest dostarczanie adekwatnej wiedzy, przykładów i narzędzi możliwych do wykorzystania w procesie rządzenia, tak by skutecznie i świadomie implementować rozwiązania technologiczne w administracji.

Po wystąpieniu nawiązała się dyskusja dotycząca zarówno roli technologii w procesach rządzenia, jak i w kształtowaniu nowoczesnej administracji, czy budowy inteligentnych społeczności. Podzielono się doświadczeniami z Cypru i UK, Belgii

Peter Andre sprawozdał działania CAHAI, zarówno zrealizowane, jak i bieżące oraz planowane. CAHAI został powołany na dwa lata. Pierwsze spotkanie plenarne i zarazem ostatnie stacjonarne odbyło w listopadzie 2019, kolejne w lipcu 2020. Szczegółowe raporty ze spotkań komitetu są dostępne na stronie CE. W 2021 roku są zaplanowane 2 kolejne spotkania komitetu. Komitet działa w 3 grupach: policy development, consultation group, legal framework group.

Następnie profesor Ines Mergel przedstawiła prezentację na temat digitalizacji, porządkując nomenklaturę oraz wprowadzając

wpracowane definicje podstawowych pojęć. W kolejnym punkcie agendy Komitet przeprowadził wymianę poglądów z Markusem Richterem, sekretarzem stanu i komisarzem federalnym ds. technologii informacyjnych (Niemcy).

Andreas Kiefer zaprezentował Kluczowe aktywności kongresu w kontekście problematyki działania CDGG, w tym grupy roboczej ds. technologii i demokracji. Działania Kongresu skupiały się przede wszystkim na radzeniu sobie z wyzwaniem COVID19, w tym na analizowaniu elekcji, wielopoziomowym współzarządzaniu w warunkach pandemii. Zauważono, że wszystkie 3 poziomy zarządzania publicznego są z reguły coraz silniej zaangażowane we wspólne działania wobec kryzysu pandemicznego. Wspomniano także o organizacji zdalnej aktywności fact finding w przypadku Polski i praw osób lgbt.

Sonia Sanrtori omówiła zakres merytoryczny i sposób dystrybucji kwestionariusza dot. cyfryzacji procesu wyborczego. GT-DT podjęła prace nad kwestionariuszem, który ma być wypełniany przez kompetentne ciała odpowiadające za organizację wyborów, jak np. ministerstwa. Podkreśliła, że istnieje pilna potrzeba wsparcia doradczego dla GTDT, teraz jest jeden konsultant prawnik, potrzeba IT i socjologa.

Kwestionariusz jest obecnie bardzo długi. Warto go skrócić poprzez usunięcie bardzo technicznych fragmentów. Zostały wstępnie nakreślone możliwe modyfikacje i wytyczne dla realizacji badania. Po długiej dyskusji zaakceptowano proponowane rozwiązania.

26.11.2020

Kolejny dzień obrad rozpoczęła p. Markovic, która powitała wszystkich zebranych i przypomniała, że CDDG spotyka się dokładnie w Międzynarodowy Dzień Eliminacji przemocy wobec kobiet. Doceniła bardzo wczorajsze wystąpienia i podkreśliła konieczność ochrony demokracji w czasach transycji technologicznej. Uznała, że gromadzenie przypadków i inspiracji z krajów członkowskich jest bardzo dobrym kierunkiem działań CDDG. Życzyła wszystkim owocnym obrad oraz podziękowała przewodniczącemu za świetną organizację prac Komitetu.

Przewodniczący oddał głos panu Jari Partanen (Sekretarz Stanu, Finlandia), który w swoim wystąpieniu: CoE 12 Principles – some practical challenges in Finland” interpretował zasady dobrego rządzenia odnosząc je do przypadku Finlandii. W dyskusji, która nastąpiła po tej prezentacji podkreślono raz jeszcze znaczenie uważnej implementacji tych zasad w rzeczywistości kryzysu pandemicznego.

Jan Lazar (sekretarz stanu, Slovak Republic) omówił projekt wzmocnienia samorządu lokalnego realizowany w Słowacji. Polegał on na budowie kompetencji i umiejętności liderkich wśród lokalnych władz wykonawczych. Przy pomocy ekspertów z Rady Europy zrealizowano program szkoleniowy na temat zarządzania kryzysem.

W kolejnej części spotkania Sekretariat poinformował, że delegat Grecji wycofał swoją kandydaturę na przewodniczącego. Z tego powodu pozostał jeden kandydat - M. Mollari, a wybór dokona się poprzez aklamację. Nadal pozostają dwie kandydatury na stanowisko wiceprzewodniczącego – w tym przypadku odbędą się wybory przez głosowanie. W zasobach dokumentów Kudo zamieszczono listę osób uprawnionych do głosowania, po to, by zwiększyć transparentność procesu wyborczego.

Francesco Giustino również wycofał swoją kandydaturę na wiceprzewodniczącego, uznając że pełnił tę funkcję przez długi czas, od 6 lat był członkiem biura i czuje, że to dobry moment by wprowadzić nowe osoby do Biura. W tej sytuacji pozostał jedynym kandydatem okazał się Peter Andre, a wybór zostanie dokonany przez aklamację. Nadal pozostaje aktywnych 4 członków Biura, co oznacza, że struktura jest wypełniona i nie ma potrzeby przeprowadzania wybór członków Biura.

Po przerwie Paul - Henri Philips sprawozdał zakres działania grupy roboczej ds. accountability oraz podziękował ekspertom wspomagającym grupę. Przekazał głos profesorowi Arnaud Duranthon z Uniwersytetu w Strasburgu. Zrelacjonował on wnioski ogólne z 23 odpowiedzi krajów członkowskich na kwestionariusz dotyczący odpowiedzialności organów pochodzących z wyborów.

Alina Tatrenko (reprezentująca The Centre of Expertise) zdała relację z funkcjonowania Centrum oraz opisała się zbliżające wydarzenia współorganizowane przez Centrum. Zaznaczyła, że w trakcie posiedzenia prześle linki do wydarzeń oraz z zaproszeniami na najbliższe wydarzenia.

<https://www.coe.int/en/web/good-governance/-/promoting-good-democratic-governance-in-armenia-during-the-covid-19-emergency>

<https://www.coe.int/en/web/good-governance/elope>

<https://www.coe.int/en/web/good-governance/-/armenia-package-of-laws-to-strengthen-local-government-and-further-decentralisation-adopted>

<https://www.coe.int/en/web/good-governance/-/useful-relevant-sustainable-owned-urso-toolkit-in-cyprus>

<https://www.coe.int/en/web/good-governance/-/inter-municipal-cooperation-and-internal-audit-workshops-in-greece>

<https://www.coe.int/en/web/good-governance/-/ukraine-distribution-of-powers-and-competences-between-tiers-of-local-authorities-discussed-in-a-series-of-online-meetings-supported-by-the-council-of>

<https://www.coe.int/en/web/good-governance/-/metropolitan-governance-in-kyiv-council-of-europe-survey>

<https://www.coe.int/en/web/good-governance/-/promoting-good-democratic-governance-in-armenia-during-the-covid-19-emergency>

<https://www.coe.int/en/web/good-governance/-/lithuania-new-law-on-regional-development-adopted-with-the-council-of-europe-expert-contribution>

<https://www.coe.int/en/web/good-governance/toolkits>

Ekspert Daniele Del Bianco zaprezentował zestaw narzędzi dotyczący rezeleencji ReBuS. The Centre of Expertise zadeklarowało gotowość do wspierania wdrażania zestawu narzędzi ReBuS. Agnes Uhereczky (the WorkLife HUB) zaprezentowała zestaw narzędzi dla racy zdalnej w administracji publicznej.

3 dzień obrad rozpoczęła przedstawicielka Sekretariatu, która poinformowała o aktualnym składzie Biura CDDG. Następnie przewodniczący podziękował pracownikom Sekretariatu, za świetną organizację spotkań CDDG. Podziękował również za cały ostatni rok współpracy w ramach CDDG, która pomimo wyjątkowo trudnej sytuacji globalnej, przebiegała bardzo dobrze. Przewodniczącym Komitetu ponownie został Markku Molari.

Następnie Sekretariat zaprezentował ostatnią wersję raportu Democratic governance and covid 19, celem jego zatwierdzenia przez Komitet. Omówiono nowe fragmenty raportu oraz podziękowano krajom członkowskim za zaangażowanie w prace nad jego przygotowaniem, zwłaszcza dzielenie się wiedzą o rozwiązaniach krajowych, bez którego raport nie zostałby opracowany. W toku dyskusji sformułowano drobne uwagi oraz główne wnioski. Raport został pozytywnie oceniony i przyjęty. Podczas kolejnej sesji miała miejsce wymiana poglądów z p. Seanem Dougherty'm reprezentującym OECD Network on Fiscal Relations oraz sprawozdania z przewodnictwa greckiego i plany przewodnictwa niemieckiego.